

Govor predsednice Roberte Metsola na zasedanju Evropskega sveta
Četrtek, 26. oktober 2023

Najlepša hvala, Charles.

Dober dan vsem.

Teroristični napad v Izraelu, humanitarna kriza v Gazi in napetosti na širšem Bližnjem vzhodu so še vedno zelo zaskrbljujoči. Teroristični napadi Hamasa so vsej regiji prinesli težke čase. Sama sem to videla na lastne oči, ko sem obiskala kraje, kjer so se zgodila grozodejstva, in se srečala z žalujočimi preživelimi. Vem, da so bili tam tudi številni med vami.

Z ničimer ni mogoče utemeljiti, ni mogoče upravičiti, namernih množičnih posilstev, ugrabitev, mučenja in umorov celotnih skupnosti, otrok, žensk in moških, mladih na zabavi. To je bil teroristični napad teroristične organizacije, ki se hrani s sovraštvom. Pomembno je, da to jasno opredelimo.

Prav tako je pomembno razumeti, da Hamas ne predstavlja legitimnih ciljev palestinskega ljudstva, temveč jim stoji na poti.

Evropski parlament je Hamas kar najostreje obsodil. Vemo, da je treba Hamas ustaviti. Poudarili smo tudi, da je za vse nas pomembno, kako se bo to zgodilo. Ključno je, kako se bo Izrael odzval tem trenutku.

Parlament je vedno in bo vedno vztrajal pri tem, da se spoštuje mednarodno pravo, da so prednostna naloga humanitarne posledice, ki jih bo imelo ustavljanje Hamasa, in da mora pomoč doseči nedolžne ljudi, ki jo potrebujejo.

Ljudje prav tako pričakujejo, da si bo Evropa še naprej prizadevala za rešitev sedanje brezupne krize v Gazi, zaradi katere še vedno preveč nedolžnih izgubi življenje in preveč otrok osiroti.

Kot Unija nosimo odgovornost, da smo še naprej usklajeni in enotni. Ne gre za to, da bi dopustili več smrti in nasilja, temveč da bi preprečili nevarno regionalno zaostroitev konflikta. Dopustiti moramo možnost, četudi je samo za drobec, da bo mir nekoč dosežen.

Hamas ne ponuja nikakršnega upanja za mir, kar ponuja, je samo prelivanje krvi. S podlimi dejanji je možnosti za mir zamaknil za več let, morda celo desetletij. Z vsakim dnem, ki ga 200 talcev preživi v Hamasovem ujetništvu, se še za dan več oddaljimo od miru. Pri tem moramo preučiti tudi vlogo iranskega režima v regiji.

Poleg tega moram poudariti, da se odločno nasprotovanje terorizmu, ki je naša dolžnost, in vsakovrstna prizadevanja za ublažitev humanitarne krize v Gazi, ki so naša dolžnost, medsebojno ne izključujejo.

Zato si še naprej po najboljših močeh prizadevamo, da bi zaščitili nedolžna življenja. Zato si prizadevamo za osvoboditev talcev in dostavo pomoči. Zato, da bi to dosegli, je Evropski parlament pozval k humanitarni prekinitvi ognja. Zato smo pozdravili dejstvo, da je Evropska komisija potrojila humanitarno pomoč.

Tako je zaenkrat. Dolgoročno pa bi morala biti Evropa opremljena za intervencijo in pripravljena nanjo. Še naprej si moramo prizadevati za obstojen in trajen mir ter za pošteno in pravično dvodržavno rešitev. Evropa mora odigrati vlogo, ki ji moramo biti kos.

In čeprav dogodki na Bližnjem vzhodu ostajajo naša glavna skrb, moramo obravnavati tudi druga pereča vprašanja in geopolitične razmere: nadaljevanje brutalne invazije Rusije v Ukrajini, dogodke v Gorskem Karabahu, napetosti na Balkanu, belorusko demokracijo, ki je še vedno tarča napadov, našo vlogo v odnosu do Kitajske, Indije in čezatlantskih odnosih, ki bodo vsi vplivali na to, kako se bo Evropska unija prilagodila mestu, ki ga zaseda v tem novem svetu.

Kako lahko obravnavamo pomisleke glede varnosti in migracij? Kako lahko zagotovimo našo konkurenčnost v svetu in blaginjo doma? Kaj mora Evropa storiti, da bi ostala velesila vrednot in velesila, ki lahko odgovori na skrbi svojih državljanov?

Prejšnji teden je armenski predsednik vlade Pašinjan v Parlamentu spregovoril o nedavnem stopnjevanju napetosti v Gorskem Karabahu. Opisal je, kako Armenija upravlja pritok beguncev, in izrazil zaskrbljenost glede varnosti v regiji. Pot do miru je težavna, vendar upamo, da bodo razmere kmalu take, da se bodo lahko nadaljevali konstruktivni pogovori.

V vsem tem času pa se nadaljuje nezakonita ruska invazija na Ukrajino. Kremelj računa, da se bo naša podpora omajala, vendar si ne smemo privoščiti utrujenosti in si je tudi ne bomo. Še naprej bomo nudili humanitarno, logistično, vojaško, obnovitveno in politično podporo.

Komisija bo čez nekaj tednov predstavila nestrpno pričakovani širitveni sveženj. Ukrajina je pokazala izjemno zavezanost izvajanju demokratičnih reform in uresničevanju priporočil Komisije. Če bodo torej izpolnjeni pogoji, upam, da bo do konca tega leta mogoče doseči dogovor o začetku pristopnih pogajanj EU z Ukrajino, pa tudi z Moldavijo, na podlagi istih meril.

To, da smo svojim evropskim sosedam dali jasno evropsko perspektivo, dosega predvideni namen. Vendar mora biti Evropa, v času ko Ukrajina, Moldavija in Zahodni Balkan izvajajo reforme in se pripravljajo na naslednje korake, pripravljena storiti enako. To postaja nujno. Ne smemo si privoščiti pomanjkljivosti.

Tudi v prihodnje moramo podpirati okrevanje, obnovo in modernizacijo Ukrajine, kar pomeni, da bo treba doseči dogovor o novem instrumentu za Ukrajino v višini 50 milijard EUR, o katerem je Evropski parlament glasoval prejšnji teden. Kot Unija smo pokazali izjemno enotnost, ko gre za Ukrajino, in verjamem, da bo še naprej tako.

Vendar je to tesno povezano s potrebo po reformi večletnega finančnega okvira. Če želimo smiseln proračun za leto 2024, oziroma proračun, ki bo ustrezal svojemu namenu, potrebujemo sredstva zanj. Ta bomo imeli zgolj, če se bomo čim prej dogovorili o reviziji večletnega finančnega okvira.

V tem trenutku so naši viri omejeni. Spopadamo se s posledicami pandemije, invazije na Ukrajino, podnebnih sprememb, energetske krize in krize zaradi življenjskih stroškov. Zaradi naraščajočih obrestnih mer so se zvišali stroški posojil v okviru instrumenta NextGenerationEU. Dejstvo je, da je proračun EU do skrajnosti obremenjen.

Za prednostne naloge moramo zagotoviti ustrezno financiranje. Vsi se strinjamo, da je treba hitro in učinkovito poskrbeti za varnost in poiskati rešitev za migracije, še naprej podpirati Ukrajino ter vložiti več denarja v države članice, ki so jih prizadele naravne nesreče. Ravno v času, ko države članice od Evrope pričakujejo solidarnost in podporo, bi jim morala najbolj stati ob strani.

Besede moramo podpreti s potrebnimi finančnimi sredstvi za njihovo uresničitev. Tu bi želela poudariti, da moramo bolj napredovati pri uvedbi novih virov lastnih sredstev, o katerih smo se dogovorili že leta 2020.

Proračun je nujni minimum za zagotavljanje finančnih sredstev Evropejcem – našim kmetom, študentom, podjetjem in regijam, ki želijo vlagati, uvajati inovacije, posodobiti in razviti Evropo, ki bo konkurenčna na svetovnem

prizorišču. Le tako bomo poskrbeli za resnično in trajnostno gospodarsko rast. Le tako bomo ohranili konkurenčnost.

Če govorimo o projektih, ki jih hočemo uresničiti, in želimo pri tem ohraniti verodostojnost, potrebujemo dogovor. Prelaganje na poznejši čas ne pomaga.

Dovolite mi, da za trenutek spregovorim še o drugi temi, ki je ni mogoče preložiti na pozneje, o migracijah. Nedavni dogodki in povečanje prihodov prosilcev za azil so se znova razkrili posledice sedanje razdrobljene politike na področju azila in migracij.

V vrhu naših razprav bi morali biti hitrejša obravnava prošenj za azil za učinkovitejše vračanje, izboljšanje načinov vračanja ter tesnejše operativno usklajevanje in sodelovanje med državami članicami, tretjimi državami ter institucijami in agencijami EU. Zapolniti moramo vrzel med negativno odločbo o azilu in odločbo o vrnitvi, kar lahko dosežemo z uredbo o postopku na meji. Storiti moramo več – in to vsi skupaj –, da bi dosegli napredek v vseh delih pakta o migracijah in na tem področju dosegli uspeh do konca zakonodajnega mandata.

Ljudje od nas pričakujejo, da bomo uspešno rešili ta vprašanja, preden bodo junija oddali svoj glas. Vem, da nam bo uspelo, in zagotavljam vam, da si Parlament želi prevzeti svojo vlogo in je nanjo tudi pripravljen.